EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Opinió | 34 | Actualitzat el 26/05/2014 a les 11:18

L'agonia de l'Eros

Byung-Chul Han és un filòsof de moda d'origen coreà establert a Alemanya. *La sociedad del cansancio*, *La sociedad de la transparencia* i *La agonía del Eros* són, per ara, les tres obres més emblemàtiques de Han. Escriu obres molt breus, però farcides de pensament radical. En les tres citades denuncia el neoliberalisme com a venedor de llibertats falsificades que paradoxalment condueix l'individu cap a la seva pròpia autoexplotació.

En *L'agonía del Eros*, a partir dels personatges que surten a la pel·lícula de Lars Von Trier, *Melancholia*, Han ens introdueix en el tema amor / desig per endinsar-nos en un retrat-diagnòstic d'una societat, la nostra, dominada sobretot pel narcisisme (admiració exagerada cap a un mateix).

El filòsof es qüestiona si encara avui podem parlar de l'existència de "l'altre", del no-jo. Si suposem que no, i entenem Eros (Amor) com el desig de l'alteritat, és clar, per a Han, que ens trobem a Eros agonitzant. Això suposa la pèrdua de desig, la pèrdua de capacitat d'observar l'altre, perquè només resta la visió cap a un mateix, impossibilitant, així, la construcció de relacions interpersonals. El món, la realitat, apareix només com a projecció d'un mateix. Ens diu Han que fins i tot això es detecta en l'amor i la sexualitat. El sexe, exhibicionisme i pornografia ocupen l'espai de l'amor. "El cos, amb el seu valor d'exposició, equival a una mercaderia...No es pot estimar l'altre desposseït d'alteritat. Només es pot consumir". "El capitalisme...profana Eros per convertir-lo en porno". Tota "cosa" esdevé objecte, i tot objecte és fàcilment substituïble.

El neoliberalisme és un pur impuls narcisista, un macroespai de l'igual que condemna la societat a una depressió i cansament d'individus aïllats. Aquest aïllament, aquesta desaparició de l'alteritat és la causa, per a Han, de la crisi del pensament, art... d'avui.

Està mort, Eros? No, només agonitza, perquè hi ha un espai possible on es pot manifestar; la política. Eros és la font d'energia per a l'aspiració d'un canvi rellevant en la societat. Aquesta és l'aposta de recuperació d'Eros per a Han, el camí de l'individu cap a l'àgora on poder protestar per canviar veritablement l'escenari polític actual.

L'autor considera que l'individu ha interioritzat de tal manera el deure, que esdevé deure cap a si mateix, psíquicament ho ha interioritzat tant que és un desig sense fi d'autoexplotació, fins al límit de l'actual depressió, una malaltia, per a Han, absolutament narcisista.